

ທີ່ຮະສິກໃນຕາມຕາປາບກິຈຸດທ

ຄຸນພ່ອນທອດ ສິກຂະມຸນທອດ

ວັນເສົາທີ່ ໑ ກຣກຼາກມ ພ.ສ. ໒໕໔໓

ເວລາ ໑໕ .໐໐ ບ.

ຕາມ ຕາປາບສຳນັກປະຊຸມາຣ ທຳບລໄນເວີຍ໑

ຈຳພາຍເມືອງແພວ່ ຈັງຫວັດແພວ່

◀ ชมพิพิธภัณฑ์สัตว์ทะเล
บางแสน (ศูนย์-
วิทยาศาสตร์ทางทะเล
มหาวิทยาลัยบูรพา
ในปัจจุบัน)
๒๓ สิงหาคม ๒๕๒๓

▶ เล่นน้ำทะเลกับลูก
หลาน ด้วยความ
สนุกสนาน
๒๓ สิงหาคม ๒๕๒๓

◀ “คุณตา” ไปเที่ยวเชียงใหม่
กับลูกสาวและเพื่อนสนิท
“ตาปัด” ธันวาคม ๒๕๒๓

ประวัติ
คุณพ่อทองดี ลิกขะมณฑล

“คุณตาเล่าให้ฟัง”

เรียบเรียงโดย... ไร่

คุณตาทองดี ลิกขะมณฑล เป็นคนบ้านหัวข่วง ต.ในเวียง อ.เมือง จ.แพร่ โดยกำเนิด พ่อชื่อ กลม วีระวงศ์ แม่ชื่อ บัวจันทร์ วีระวงศ์ เกิดที่บ้านใกล้ประตูเลี้ยงม้า (ประตูเมืองแพร่ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ) เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๕๔ ตรงกับวันขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๑๐ ปีกุน มีพี่น้องร่วมบิดา มารดาเดียวกัน 8 คน คือ

๑. พ่อคำมูล ลิกขะมณฑล
๒. แม่ดอกแก้ว แนวณรงค์
๓. แม่คำป็น ลิกขะมณฑล
๔. พ่ออินสม(โกวิทย์) ลิกขะมณฑล
๕. พ่อไชฮ่วน ลิกขะมณฑล
๖. พ่อประเสริฐ ลิกขะมณฑล
๗. พ่อทองดี ลิกขะมณฑล
๘. แม่ผ่องศรี เพชรหาญ

นามสกุลเดิมของคุณตา คือ วีระวงศ์ แต่ได้เปลี่ยนเป็น ลิกขะมณฑล ตามพี่ชาย คือ พ่อน้อยคำมูล ซึ่งรับราชการเป็นครูและเป็นศึกษาธิการ ได้ปฏิบัติงานราชการเป็นที่เจริญก้าวหน้าขึ้นโดยลำดับ จึงได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามสกุลใหม่ จากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ เป็นลิกขะมณฑล

นาง โสภณ ช

ขอให้หมายสิทธิ์ของ ว่าที่รองผู้กำกับตรี คำมูล
ครูประจำชั้นโรงเรียนปทุมวิบูลย์ จังหวัดแพร่ ตามที่ขอมา
ว่า "สิทธขมณฑล" (เรียนฉบับอักษรโรมันว่า "Likkha-
mondol") อันเป็นมงคลนาม

ขอให้สิทธิ์ สิทธขมณฑล มีคามเจริญรุ่งเรืองนั้น
คงอยู่ในกุศลสยามชั่วกาลนาน

ด้วยหลงบ้านไป

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๐

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๐ ซึ่งขณะนั้นพ่อคำมูล เป็นครูสอนอยู่ โรงเรียนพิริยาลัย จังหวัดแพร่ และได้ไปเข้าร่วมประชุมอบรมกองเสือป่าที่กรุงเทพมหานคร (ดังสำเนาเอกสารที่โปรดเกล้าฯ พระราชทานนามสกุล เมื่อวันที่ ๒๐ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๐)

ตาทองดีเป็นเด็กได้อยู่กับแม่มาโดยตลอด ได้รับการเกณฑ์เข้าโรงเรียนเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๒ อายุ ๘ ปี ที่โรงเรียนวัดหัวข่วง เริ่มเรียน ชั้น ก. ไม่ถึงปีก็เลื่อนขึ้นชั้น ข. ต่อจากนั้นก็ขึ้นชั้น ป.๑ สอบซ่อม (สอบปลายภาคเรียน) ป.๑ ได้เลื่อนขึ้นชั้น ป.๒ เมื่อเรียนชั้น ป.๒ ก็ได้สอบซ่อมผ่านขึ้นชั้น ป.๓ อีกเช่นกัน เมื่อสอบไล่ (สอบปลายปี) ป.๓ ได้ไปเรียนต่อชั้น ม.๑ ที่ โรงเรียนพิริยาลัย จังหวัดแพร่ เรียนชั้น ม.๑ ได้ครึ่งเทอม ขณะนั้นอายุประมาณ ๑๑-๑๒ ปี จึงได้ลาออกจากโรงเรียนพิริยาลัย เหตุผลที่ลาออกก็เพราะว่าพี่ๆ ที่เป็นผู้ชายไปเรียนต่อกันหมด ไม่มีใครอยู่ดูแลแม่ และคุณตาก็ไม่ชอบ วิชาภาษาอังกฤษ เพราะว่ายากมาก จึงได้ลาออกมาอยู่บ้านช่วยพี่เขย (พ่อขาว สามีของแม่ดอกแก้ว แนวณรงค์) ทำงานอยู่กับล้อ (เกวียน) อยู่กับวัว คุมลูกจ้างให้พี่เขย ทำนา รับจ้างลากไม้ ลากข้าว ค้าขายข้าว ขึ้น ๆ ล่อง ๆ ไปต่างจังหวัดกับพี่เขย (พ่อของคุณตาถึงแก่กรรม เมื่อคุณตาอายุได้ ๒-๓ ขวบ น้องคนสุดท้ายกำลังแบเบาะ) และบ้านที่อยู่กับแม่ก็ทรุดโทรมมาก คุณตาบอกว่าอายุชราบ้านจึงได้พยายามเก็บเงินเก็บทองและหาไม้มาปลูกบ้านให้แม่อยู่

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๐ คุณตาอายุได้ ๑๖ ปี ได้คุมลูกจ้าง ต้อนวัวล่องได้ไปยังบ้านท่าหอ จ.พิจิตร พร้อมกับพี่ชาย คือ พ่อฮ่วน และพี่เขย คือ พ่อขาว พร้อมลูกจ้าง ๔ คน วัว ๘ ตัว พอถึง อ.เด่นชัย พ่อฮ่วนกับพ่อขาว นำล้อเกวียนขึ้นตุ้รถไฟไปลงที่สถานีรถไฟท่าหอ ส่วนตาทองดีเดินเท้าต้อนวัวไปกับลูกจ้างนอนค้างคืนไปตามกลางป่า ๒ คืน นำล้อเกวียน

และวิ่งไปขายที่พิจิตร พักอยู่นานประมาณ ๑ เดือน คัดวัวตัวที่มีลักษณะดี ๆ ไว้แค่ ๓-๔ ตัว นำกลับมาบ้าน ได้เงินมาประมาณ ๑๐๐ กว่าบาท นำมาสร้างบ้านเพิ่มเติมให้แม่อยู่ ซื่อที่ดินแปลงหนึ่งราคา ๙ บาท (สวนแม่แถม) สร้อยคอทองคำหนัก ๑ บาท แหวน ๑ สลึง และดำเนินชีวิตชาวไร่ ชาวสวน อยู่กับแม่มาตลอด และเคยมีผู้ชวนคุณตาไปเป็นเสมียนเงินเดือน เดือนละ ๑๕ บาท คุณตาก็ไม่ยอมไป เพราะว่าได้เงินน้อยกว่าเลี้ยงวัว ทำสวน และคุณตาก็ชอบงานออกกำลังกายกลางแจ้งมากกว่า เพราะคุณตามีสุขภาพแข็งแรง ว่องไว (ตอนอายุ ๑๖-๑๗ ปี ประทวดชายงามได้ที่ ๒) และนิสัยของคุณตาก็ชอบสนุกอยู่กับการทำไร่ ทำสวน ดังที่คุณตาเคยเขียนและพูดเป็นคำคมให้ลูกๆ หลานๆ ฟังบ่อยๆ ว่า “งานเป็นของสนุก”

เมื่อคุณตาอายุได้ ๒๔ ปี ได้แต่งงานกับคุณยายทิพย์ เวียงแก้ว อยู่บ้านกับพ่อของยายทิพย์ (คุณตาต้น เวียงแก้ว) ปัจจุบันรื้อสร้างใหม่ เป็นบ้านของคุณยายน้อย เมืองแก่น ดาทองดีได้ช่วยคุณตาต้น ทำนา ทำสวน อยู่ ๖ ปี จึงย้ายมาอยู่บ้านใหม่ (หน้าเรือนจำในปัจจุบัน) โดยเก็บเงินเก็บทอง ซื่อที่ ปลูกบ้านเองราคาประมาณ ๒,๐๐๐ กว่าบาท พอมาอยู่บ้านใหม่หน้าคอก (หน้าเรือนจำ) ได้ประมาณ ๖ ปี ก็เก็บหอม รอมริบได้เงินซื่อที่สวนหัวดง ๑๕ บาท สวนร่องฟอง ๓๗ บาท ซื่อนา ๑๓ ไร่ ๑,๐๘๐ บาท และล่าสุดซื่อสวนครั้ง ต.ป่าเมต ราคา ๔,๕๐๐ บาท จะเห็นได้ว่าคุณตามีนิสัยชอบทำสวน ทำไร่ มาโดยตลอด จึงได้ปรับปรุง พัฒนา ผลิตผลจากไร่และสวน จนได้ผลผลิตเป็นที่น่าพอใจ จึงได้รับการยกย่อง ชมเชย จากทางราชการ ในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม ให้เป็นคนขยันของจังหวัดแพร่ ในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ และได้ไปศึกษาดูงาน ทัศนศึกษาสถานที่ราชการที่สำคัญๆ หลายแห่งในกรุงเทพมหานคร เช่น พระบรมมหาราชวัง คลังแสง โรงงานเหรียญกษาปณ์ อยู่อู่เรือ

ของกรมการทหารเรือ ฯลฯ รวมระยะเวลาในการไปทัศนศึกษาเป็นเวลา ๑๕ วัน โดยทางราชการเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้ทั้งหมด

คุณตาทองดี เป็นผู้ที่ยืนยันชั้นเชิง ในการทำงาน โดยเฉพาะใน การทำสวนและการพัฒนาอาคารสถานที่ทุกครั้งจะต้องมีการตกแต่ง ด้วยต้นไม้ดอกไม้ประดับ ไม่ว่าจะเป็นบ้าน สวน ถนนหนทางที่จะไปสวน หรือที่สาธารณะต่างๆ คุณตาจะชอบปลูกไม้ดอกไม้ประดับเป็นประจำ ในอดีตสมัยหนึ่งจึงได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาล ในสมัยยุคคุณสุธรรม สายศร เป็นนายกเทศมนตรี และในปัจจุบันได้เป็นสมาชิกพัฒนาชุมชน ในเขตเทศบาล โดยเป็นที่ปรึกษาและเป็นตัวอย่างในการปรับปรุงถนน หนทางและการตกแต่งไม้ดอกไม้ประดับ ให้แก่ลูกๆ หลานๆ อย่างสม่ำเสมอ

คุณตาทองดี แต่งงานกับคุณยายทิพย์ มีลูกคนแรกเมื่ออยู่บ้าน คุณตาต้น คลอดได้ ๒-๓ วัน ลูกก็เสียชีวิต ลูกคนที่ ๒ คลอดได้ ๔-๕ วัน ลูกก็เสียชีวิตอีกเช่นกัน ส่วนลูกคนที่ ๓-๕ มาคลอดที่บ้านหน้าเรือนจำ ก่อนที่จะมีลูกคนที่ ๓ คุณตาทองดีกับคุณยายทิพย์ รู้สึกเหงา และอยาก จะมีลูกก็ไม่มีสักที จึงได้ชวนหลานๆ มาอยู่และมาเล่นด้วยเป็นประจำ ส่วนมากจะเป็นเด็กผู้ชาย เช่น ลุงเทือง (ประเทือง เมืองแก่น) ลุงสง (สง ฉิมภารส) อยู่ที่บ้านหน้าเรือนจำจนถึงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๔๙๓ จึงได้มีลูกสาวคนที่ ๓ ซึ่งได้เลี้ยงดูเป็นลูกคนแรก และมีลูกสาวเพิ่มอีก ๒ คน ในปี พ.ศ. ๒๔๙๕ และ พ.ศ. ๒๔๙๗ รวมมีลูกสาวทั้งสิ้น ๓ คน ดังนี้ คือ

๑. นางมณฑิยา จาเลิศ รับราชการครูโรงเรียนบ้านปงกา อ.สบปราบ จ.ลำปาง สมรสกับนายโสภณ จาเลิศ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสืบปาง มีธิดา ๒ คน คือ

- น.ส.มัลลิกา จาเลิศ (โอ) ศึกษาจบคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- น.ส.นิพพิทา จาเลิศ (แอม) ศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ปีที่ ๒ วิทยาลัยโยนก จังหวัดลำปาง

๒. นางมณฑิรา สุวรรณภาค รัชมหาราชราษฎร์โรงเรียนบ้านปางแพ่น

อ.แม่เกาะ จ.ลำปาง สมรสกับนายสาธิต สุวรรณภาค มีบุตร-ธิดา ๒ คน

- นายเหมือนกัน สุวรรณภาค (แน) ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ปีที่ ๑ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่
- น.ส.เหมือนพิมพ์ สุวรรณภาค (หน้า) เรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๕ โรงเรียนลำปางกัลยาณี จังหวัดลำปาง

๓. นางทับทิม ศรีจันทรากุล เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการงานธุรการ

โรงเรียนวัดเมธังกราวาสฯ สมรสกับนายไพฑูรย์ ศรีจันทรากุล มีธิดา ๒ คน

- น.ส.เพทชาย ศรีจันทรากุล เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียน นารีรัตน์ จังหวัดแพร่
- น.ส.ไพลิน ศรีจันทรากุล เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนนารีรัตน์ จังหวัดแพร่

คุณตาทองดีได้ประกอบอาชีพ ทำไร่ ทำสวน มาตั้งแต่วัยรุ่น จนถึงวัยกลางคนเก็บหอมรอมริบ มาพร้อมกับคุณยายทิพย์ และสามารถสนับสนุนให้ลูกๆ ได้เรียนต่อจนถึงระดับอนุปริญญา และปริญญาชั้นทุกคน ซึ่งเป็นที่ภาคภูมิใจของลูกๆ หลานๆ เป็นอย่างยิ่ง ในขณะที่ลูกๆ มีงานทำ และมีครอบครัวเป็นหลักเป็นฐานแล้ว คุณตาก็เลิกทำสวน แต่ก็ยังคงขยันขันแข็ง โดยการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ตามบริเวณบ้านและถนนหน้าบ้านรวมทั้งตามบ้านของลูกๆ หลานๆ ให้สวยงามอยู่เป็นประจำ

สำหรับไร่นาเรือกสวน ถึงแม้จะไม่ได้ลงมือทำเองอีกแล้วก็ยังคอยกำชับให้ลูกๆ หลานๆ ให้ดูแล เอาใจใส่ปลูกต้นไม้ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ อยู่เป็นประจำ คุณตาใช้เวลาว่างในวัยชราอยู่กับต้นไม้ และการคุยสนุกสนานกับลูกๆ หลานๆ ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดีในการควบคุมอารมณ์ให้แจ่มใสอยู่เสมอ

ถึงแม้ว่าคุณตาจะมีอายุมากแล้วก็ตามสุขภาพของคุณตาก็ยังคงแข็งแรง และมีอารมณ์ดีอยู่เสมอ และเป็นที่น่าเสียดายที่คุณยายทิพย์ ได้เสียชีวิต ไปก่อนตั้งแต่วันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงทำให้หลานๆ ส่วนมากจะไม่ได้ทันเห็นหน้าคุณยายเลย นอกจากหลานคนแรกคนเดียวเท่านั้นที่เคยเห็น แต่ก็จำความไม่ค่อยได้ เพราะว่าตอนคุณยายเสียชีวิตนั้นหลานคนโตมีอายุได้เพียง ๒ ขวบ เท่านั้นเอง และถ้าคุณยายยังมีชีวิตอยู่จนถึงปัจจุบันนี้ ลูกหลานก็คงจะดีใจมากที่มีทั้งคุณตาและคุณยายพร้อมหน้ากัน และได้เห็นความเจริญเติบโตและความก้าวหน้าของลูกๆ หลานๆ ทุกคน

(เรียบเรียงจากหนังสือคุณตาเล่าให้ฟัง เมื่อครบรอบ ๘๔ ปี ของคุณพ่อทองดี ลิกขะมณฑล ๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๘ โดยมัลลิกา จาเลิศ)

ต้นตระกูลของ... คุณพ่อทองดี สิกษะมณฑล

เรียบเรียงโดย... ม. จาเลิศ

(คัดลอกมาจาก สำเนาเอกสารของพ่อน้อยคำมูล สิกษะมณฑล
หรือ นายเรือง เลอศักดิ์ สิกษะมณฑล)

แม่อุ้นเรือน มีสามี แต่ไม่ทราบชื่อ มีบุตร ๔ คน ได้แก่

๑. พ่อโหย

๒. แม่คำแดง

๓. พ่อหนานศรีชัย (มีภรรยา แต่ไม่มีบุตร)

๔. พ่อหนานสุริยะ (ภรรยาชื่อแม่คำเพ็ญ มีบุตร ๑ คน คือ

พ่อน้อย มีภรรยาชื่อ แม่คำปิ่น)

๑. พ่อโหย ภรรยาชื่อ แม่ไผ่ มีบุตรติดแม่ไผ่ ๕ คน คือ

๑. พ่อเปา

๒. แม่หนู

๓. แม่ต้อม

๔. แม่จิ้น

๕. เจ้าหนานตัน แก่นหอม

พ่อโหยมีบุตรกับแม่ไผ่ 5 คน คือ

๑. แม่คำน้อย (สามีชื่อ พ่อวงศ์ มีบุตร ๙ คน)

๒. แม่กา (มีสามี ไม่ทราบชื่อ ไม่มีบุตร)

๓. แม่เรือนแก้ว (สามีชื่อ พ่อเจิม ไม่มีบุตร)

๔. พ่อน้อยทะนันทชัย (ภรรยาชื่อ แม่จ่าว ไม่มีบุตร)

๕. พ่อไฉ้

แม่ค่าน้อย สามีนี้อื่อพ่อวงศ์ มีบุตร 9 คนคือ

๑. พ่อแก้ว (เป้) มีภรรยาไม่ทราบชื่อ ไม่มีบุตร
๒. พ่อฟอง มีภรรยาชื่อ จันตา มีบุตร ๓ คน ไม่ทราบชื่อ
๓. แม่บัวคำ สามีนี้อื่อพ่อกานโชน มีบุตร ๔ คน คือ

- นางบุญหลง
- นายจิ้น
- นางกุศล
- นายปัด

๔. พ่อหลอ ภรรยาชื่อ แม่คำมูล มีบุตร ๓ คน คือ

- นางหอม
- นายขาว
- (ไม่ทราบชื่อ)

๕. พ่อหนานเฟือก มีภรรยา ไม่ทราบชื่อ ไม่มีบุตร

๖. แม่คำป็น มีสามีนี้อื่อ นายมหะหมัด มีบุตร ๕ คน คือ

- นางเรียม
- นางมาลี
- นางพันธ์มา
- นางนงคราญ
- พระลือเกียรติ

๗. พ่อห้วน ภรรยาชื่อ นางเปียง มีบุตร ๕ คน ไม่ทราบชื่อ

๘. นางมน

๙. แม่คำมี สามีนี้อื่อ นายอง ไม่มีบุตร

๒. แม่คำแดง สามีนี้อื่อ พ่อน้อยสุริยะ มีบุตร ๔ คน คือ

๑. แม่ต่อมแก้ว สามีนี้อื่อ พ่อหนานนันทา มีบุตร ๓ คนคือ

- แม่บัวคำ
- แม่คำใส
- พ่อเผือก

๒. แม่บัวคลี สามีชื่อ พ่อน้อยเทพศ มีบุตร ๓ คน คือ

- พ่อน้อยอินทร์ปัน ภรรยาชื่อ แม่มอน มีบุตร ๗ คน คือ
 ๑. นางแดงเขียว
 ๒. นายวงศ์
 ๓. นายปิ่น
 ๔. นางสีนวล
 ๕. นางจันดี
 ๖. นางสุนา
 ๗. นายยอด
- แม่บัวจันทร์ สามีชื่อ พ่อกลม วีระวงศ์ มีบุตร ๘ คน คือ
 ๑. นายเรือง เลอศักดิ์ ลิกขะมณฑล (มีบุตร ๕ คน)
 ๒. นางดอกแก้ว แนวรงค์ (มีบุตร ๒ คน)
 ๓. นางคำปิ่น ลิกขะมณฑล
 ๔. นายอินสม (โกวิทย์) ลิกขะมณฑล (มีบุตร ๓ คน)
 ๕. นายฮ่วน ลิกขะมณฑล (มีบุตร ๘ คน)
 ๖. นายประเสริฐ ลิกขะมณฑล (ไม่มีบุตร)
 ๗. นายทองดี ลิกขะมณฑล (มีบุตร ๓ คน)
 ๘. นางผ่องศรี เพชรหาญ (มีบุตร ๖ คน)
- แม่คำปิ่น สามีชื่อ พ่อหนานหลี่ เมฆอุตสาห์ มีบุตร ๔ คน
 ๑. นายอินหลง เมฆอุตสาห์ (ปัจจุบันอยู่ อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง)
 ๒. นายเหลง เมฆอุตสาห์

๓. (ไม่ทราบชื่อ)

๔. (ไม่ทราบชื่อ)

พี่น้องเทพยศ สามีน้องแม่บัวคลี ได้มีภรรยาบ่อย คือ แม่เสาร์ มีบุตรด้วยกัน ๒ คน คือ

๑. พ่อโต๊ะ เทพลออ (ในปัจจุบัน ลูกหลานอยู่ อ.สอง จ.แพร่)

๒. แม่ด้วง (ในปัจจุบัน ลูกหลานอยู่ อ.สอง จ.แพร่)

๓. พี่น้องยอภิวงค์ ภรรยาชื่อ แม่คำป้อ ไม่มีบุตร

๔. แม่บุ มีสามีไม่ทราบชื่อ มีบุตร ๔ คน คือ

๑. แม่แผ่น มีสามีไม่ทราบชื่อ มีบุตร ๓ คน

- พ่อสม

- ลิปตำรวจโท อิว

- แม่คำปิว (น้อย) อินทรารุฐ

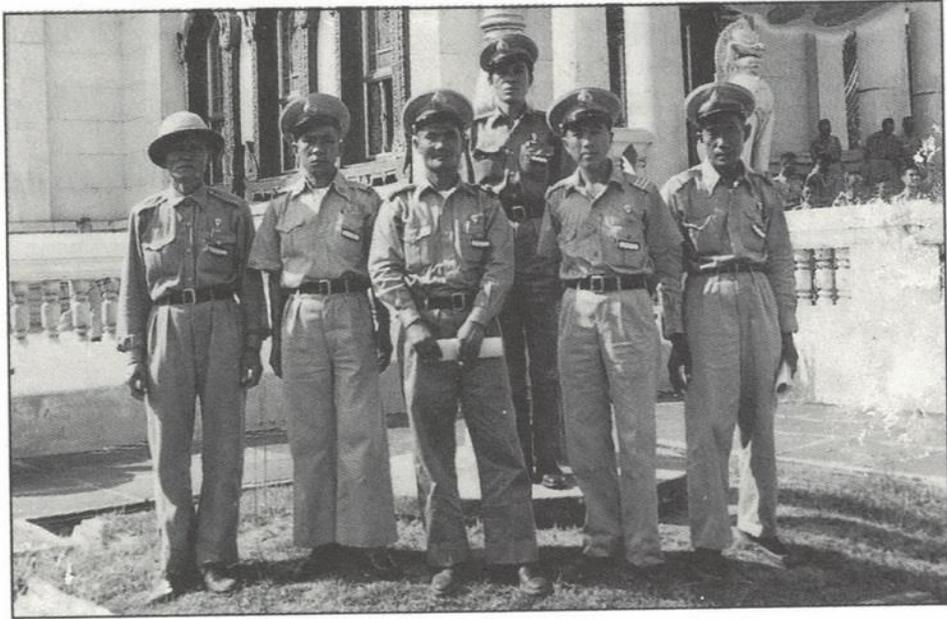
๒. แม่บัวไซ

๓. พ่อชิง

๔. พ่อสม

สำหรับการเรียบเรียงต้นตระกูลของ คุณพ่อทองดี ลิกขะมณฑล อาจจะผิดพลาด หรือคลาดเคลื่อนไปบ้างก็ได้ เพราะว่าเอกสารที่ค้นพบ จากบ้านของพี่น้องคำมูล (นายเรือง เลอศักดิ์ ลิกขะมณฑล) เก่าแก่ มาก นำมาถ่ายเอกสารหลายครั้ง อาจจะไม่ชัดเจน (ที่ผิดพลาดคุณพ่อ ทองดีก็ได้กรุณาแก้ไขแล้ว เมื่อ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๘)

คุณตาทองดี สิกขะมณฑล เมื่อครั้งเป็นคนขยันของจังหวัดแพร่
ไปทัศนศึกษากรุงเทพมหานคร
๑๙ มกราคม ๒๔๙๙

คุณตาทองดีถ่ายภาพคู่กับคุณยายทิพย์ครั้งแรก
๑๕ เมษายน ๒๕๑๙

อาลัยคุณพ่อทองดี

คุณพ่อทองดี เป็นคนขยัน อารมณ์ดี พูดคุยสนุกสนานกับทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย มาตั้งแต่ลูกรๆ จำความได้ นับว่าเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นของคุณพ่อ ซึ่งลูกรๆ รู้สึกภูมิใจมากที่ได้เกิดมาเป็นลูกรๆ ของคุณพ่อ อีกประการหนึ่งที่คุณพ่อพร่ำ อบรม สั่งสอนลูกรๆ เป็นประจำคือ ให้ความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่ให้เอารัดเอาเปรียบใคร ซึ่งลูกรๆ ก็ได้นำมาปฏิบัติตามตลอดเวลา แต่เมื่อลูกรๆ เป็นผู้ใหญ่ขึ้นทุกคนแล้ว คุณพ่อจะมีคำสอนที่สั้นๆ ว่า **“กินน้ำหม้อบน แล้วบ่ต้องสอนน้ก”** หมายความว่า ลูกรๆ รู้จัก ผิด ชอบ ชั่ว ดี แล้ว แยกแยะสิ่งควรไม่ควร ได้แล้ว จะสอนและเตือนสติลูกรๆ ทุกคนให้สอนตัวเองมีความเชื่อมั่นในตัวเอง ทำตนให้ดีที่สุด ซึ่งลูกรๆ ทุกคนก็ได้นำมาปฏิบัติจนได้ผลดีเป็นประจำ

คุณพ่อเป็นคนแข็งแรงมาโดยตลอด ซึ่งเมื่อลูกรๆ พาคุณพ่อไปเที่ยวที่ไหน ไครๆ พบเห็นก็จะชมเชยเป็นประจำในเรื่องของสุขภาพแข็งแรง และอารมณ์ดี ทำให้ลูกรๆ ภูมิใจมาก

แต่แล้วกาลเวลาตามกฎของธรรมชาติ ซึ่งทุกคนหลีกเลี่ยงไม่พ้น ก็มาถึง คุณพ่อซึ่งแข็งแรงมาโดยตลอด ก็เริ่มมีอาการอ่อนเพลียไม่ค่อยพูดจาเหมือนแต่ก่อน ทำให้ลูกรๆ ใจคอไม่ค่อยดี เป็นเวลาเพียงไม่กี่วัน หลังจากทีลูกรๆ คอยดูแลอย่างใกล้ชิดมาตลอด จะเห็นได้ว่า ในเวลาที่ผ่านไป ก่อนที่คุณพ่อจะสิ้นใจ คุณพ่อจะมีสติ จะพูดจาสั่งสอน ตลก ขบขันมาตลอด ตั้งแต่วันสงกรานต์มาจนถึงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๓ ต่อจากนั้นลูกรๆ จะสังเกตเห็นคุณพ่อเริ่มเพลีย ปากก็พูดว่าจะทำโน่นทำนี่ ซึ่งลูกรๆ ก็ตามใจ แต่ก็ไม่มีแรงจะทำ แต่สติสัมปชัญญะยังดีอยู่ตลอดเวลา

คอยสอนลูกๆ หลานๆ พุดจาดลกขบขันเป็นประจำ จนกระทั่งเช้าวันที่
๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๓ คุณพ่อได้พุดคุยให้พรให้ลูกๆ มีความสุข ความเจริญ
เดินทางไปไหน มาไหน ให้ปลอดภัย เมื่อเวลา ๐๗.๓๐ น. แต่พอถึงเวลา
๑๑.๓๐ น. วิญญาณของคุณพ่อก็ได้ละจากสังขาร ยังความโศกเศร้า
เสียใจให้ลูกๆ อย่างหาที่เปรียบไม่ได้ แต่ลูกๆ ก็ได้ภูมิใจในระดับหนึ่งแล้ว
ที่ได้ทดแทนพระคุณ ของคุณพ่อ โดยการปรนนิบัติด้วยดีมาโดยตลอด
ถึงแม้ว่าจะทดแทนพระคุณคุณพ่อไม่หมดในชาตินี้ ลูกๆ ก็ขอตั้งจิตอธิษฐาน
ขอดวงวิญญาณของคุณพ่อจงไปสู่สุคติในสัมปรายภพด้วยเทอญ

ด้วยรักและเคารพอย่างสูง

ลูกๆ ของคุณพ่อ

๒๕ มิ.ย. ๔๓

อาลัยคุณตาทองดี

คุณตาทองดีเป็นคนที่มีความสุขแข็งแรง อารมณ์ดี คุยสนุก ชอบเล่าเรื่องต่างๆ ให้หลานๆ ฟัง อยู่เสมอ คุณตาเป็นคนไม่ชอบอยู่นิ่ง ชอบทำงาน ถ้ามีเวลาว่างๆ จะต้องหาอะไรมาทำเสมอ เช่น ปลูกต้นไม้ ประดิษฐ์โน้न ทำนี้ อยู่ประจำ ไม่ได้ว่างเลย และชอบพูดเสมอว่า “งานเป็นของสนุก จงสุขเมื่อได้ทำงาน”

คุณตาเป็นคนชอบดูมวยมาก เวลามวยออกอากาศ คุณตามักจะแย่งหลานๆ ดูทีวีเสมอ ชอบเปิดวิทยุทิ้งไว้ทั้งวัน ชอบใช้ไม้เคาะตามจังหวะเพลงชาติทุกวัน ทั้งเช้าและเย็น แต่วันนี้ไม่มีคุณตา ที่คอยแย่งหลานๆ ดูทีวี ไม่มีเสียงที่คอยเชียร์มวย ไม่มีเสียงวิทยุที่เปิดทิ้งไว้ ไม่มีเสียงเคาะตามจังหวะเพลงชาติ และไม่มีใครคอยเล่าเรื่องต่างๆ ที่สนุกสนานให้หลานๆ ฟังอีกแล้ว

แต่เรื่องราวทั้งหมดนี้จะยังคงอยู่เป็นความทรงจำของหลานๆ ทุกคนตลอดไป ขอให้ความดีที่คุณตาทำไว้ทั้งหมด จงดลบันดาลให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์นำดวงวิญญาณของคุณตาไปสู่สุคติในสัมปรายภพด้วยเทอญ

รักและเคารพคุณตาทองดีมาก

หลานๆ

(โอ้, แอ้ม, แน่, หน้า, ออม, ไช้)

อาลัยรักตาทองดี

ตาทองดี ก็ดีสมชื่อ ตาเป็นคนขยันมากๆ ทางด้านงานเกษตร ตามีความชำนาญเป็นพิเศษ คุณค่าอันเป็นเกียรติทางราชการตั้งให้เป็นคนขยันของจังหวัดแพร่ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๙ ในสมัย พญา ท่านจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ตาควรเป็นปูชนียบุคคลของลูกหลานแห่งตระกูล ลิกชะมณฑล นอกจากเป็นคนขยันแล้วตายังเป็นคนแข็งแรงจนเชื่อได้ว่าคนอื่นมีอายุร่นราวคราวเดียวกับตา เรื่องแข็งแรง ลูตาทองดีไม่ได้ ตาชอบทำอะไรเป็นอนุสรณ์ เช่นยกก้อนหินหนัก ๑๐๐ ก.ก. มาเก็บไว้ในสวน

คำขวัญของคุณตาทองดีที่ได้ฝากไว้ให้กับลูกหลานมีดังนี้ “งานเป็นของสนุก จงทำเสียแต่วันนี้ยอมจะตีกว่าพรุ่งนี้อีกสองวัน”

สม-มัทนา กุลวงศ์

๑ ก.ค. ๔๓

“เอาความสงบสยบความวุ่นวาย

เอาความละอายสลายกิเลส”

ด้วยรักและอาลัย
อ่าวทอง

พฤษภกาสร โทหนต์เส่งคง นรชาติวางวาย สถิตทั่วแต่ชั่วดี	อีกกุญชรอันปลดปลง สำคัญหมาย ในกายมี มลายสิ้นทั้งอินทรีย์ ประดับไว้ในโลกา
---	---

อ่าวทองเป็นคำพูดที่ติดปากของพวกเขาทุกคน อ่าวทองเป็นคนนิสัย
 ง่าย ๆ ชอบพูดคุยสนุก อารมณ์ขัน ต่อจากนี้ไปจะไม่ได้ยินเสียงพูดคุยสนุกสนาน
 ติดตลกของอ่าวทองอีกแล้วการสูญเสียครั้งนี้นับเป็นการสูญเสียญาติผู้ใหญ่ในตระกูล
 “สิกขะมณฑล” ซึ่งเป็นคนสุดท้ายที่เป็นที่ยึดเหนี่ยว เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกหลาน
 นำความโศกเศร้าเสียใจมาสู่พวกเราเป็นอย่างมาก แต่ ณ ปลายทางของชีวิตที่
 ทุกคนต้องเดินมาถึงจุดนี้ ไม่วันใดก็วันหนึ่งเราท่านก็คงหนีไม่พ้นคงเหลือแต่
 คุณงามความดีที่ได้ประกอบไว้ขณะยังมีชีวิตอยู่ ตลอดชีวิตอ่าวทองของพวกเรา
 ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีสมควรที่พวกเราจะดำเนินรอยตามท่าน เป็น
 เกษตรกรดีเด่นตั้งแต่เมื่อ ๕๐ ปีก่อน ถ้าจังหวัดจัดงานฤดูหนาว และมีการ
 ประกอพืชผักสวนครัว ผักสวนครัวของอ่าวทองต้องได้รับรางวัลที่หนึ่ง ซึ่งเป็น
 เรื่องที่พวกเราขณะนั้นยังเป็นเด็กพลอยดีใจไปด้วย

แม้ช่อนกาย	ในกลีบเมฆ	กลางเวหา
ช่อนกายา	กลางสมุทร	สุดวิสัย
จะช่อนตัว	ในหุบเขา	ลำเนาไพร
ณ ถิ่นใด	พันตาย	นั้นไม่มี

ขอให้กุศลผลบุญ และคุณงามความดีที่อ่าวได้ปฏิบัติขณะยังมีชีวิต จงนำ
 ดวงวิญญาณไปสู่สุคติในสัมปรายภพ หากชาติหน้ามีจริงขอเป็นหลานรักของ
 อ่าวทองด้วยเทอญ

จากหลานรัก
อนงค์ แก่นหอม
 ๒๔ มิ.ย. ๔๓

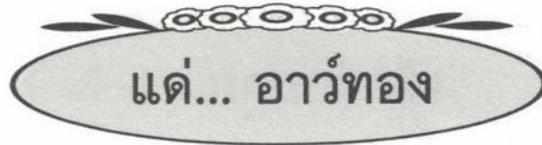
พ่อแก่แม่เฒ่า

พ่อแม่อีกแก่เฒ่า
จะพบจะพ้องพาน
ใจจริงไม่อยากจะ
แต่ซีพมิตนทาน
ขอเถิดถ้าสงสาร
คนแก่ชะแรวัย
ไม่รักก็ไม่ว่า
ให้กินและให้นอน
เมื่อยามเจ้าโกรธขี้
ร้องให้ยามป่วยไข้
เฝ้าเลี้ยงจนโตใหญ่
หวังเพียงจะได้ผล
ขอโทษถ้าทำผิด
ใจแท้มีแต่ความ
ต้นไม้ที่ใกล้ฝั่ง
วันหนึ่งคงล้มไป

จำจากเจ้าไม่อยู่นาน
เพียงเสี้ยววารของคืนวัน
เพราะยังอยากเห็นลูกหลาน
ย่อมร้าวรานสลายไป
อย่ากล่าวขานให้เข้าใจ
คิดเผลโฉมเป็นแน่นอน
เพียงเมตตาช่วยอาหาร
คลายทุกข์ผ่อนพอสุขใจ
ให้นึกถึงเมื่อเยาว์วัย
ได้ใครเล่าเฝ้าปลอบโยน
แม่เหนียวกายก็ยอมทน
เติบโตจนสง่างาม
ขอให้คิดทุกทุกยาม
หวังติดตามช่วยอวยชัย
มีหรือหวังอยู่นานได้
ทิ้งฝั่งไว้ให้วังเวง

แต่... อ่าวทอง

ตั้งแต่จำความได้ ก็ได้รู้จักคำว่า “อ่าวทอง” ซึ่งเป็นน้องชายคนเดียวของคุณพ่อ (ส่วน ลิกขะมณฑล) และเป็นคนขยันของจังหวัดแพร่ ด้านเกษตร (พ.ศ. ๒๔๙๙) “อ่าวทอง” เป็นคนคุยสนุกมีอารมณ์ขัน แถมเจ้าบทเจ้ากลอน น้องคนนั้นที่จะเห็น “อ่าวทอง” โกรธ รู้สึกตกใจมาก เมื่อน้องโทรไปบอกว่า “อ่าวทอง” เสีย เพราะมาเยี่ยมที่ไรก็ยังไม่เห็นสุขภาพแข็งแรงยังคุยสนุกเช่นเคย คุยได้จนวาระสุดท้ายก่อนสิ้นใจอย่างสงบ โดยไม่ได้ทุกข์ทรมาน เป็นบุญยิ่งในชีวิตของ “อ่าวทอง” ซึ่งเป็นคนสุดท้ายในจำนวนพี่น้อง ๑๔ คน (๒ ฝ่าย) หลานๆ ขอวิญญูณของ “อ่าวทอง” จงไปสู่สุคติ

ด้วยความเคารพยิ่ง
หลานๆ เด่นชัย

เสียดายคุณลุง

ผมในนามหลานของคุณลุงทองดี รู้สึกเสียใจในการจากไปของคุณลุงในครั้งนี้ ซึ่งคุณลุงเป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่องของลูกๆ หลานๆ ทุกคนในฐานะที่คุณลุงเป็นคนขยันของจังหวัดแพร่ ท่านได้สั่งสอนหลานๆ เป็นประจำว่า ให้ขยันเข้าไว้ ปลูกต้นไม้ ดอกไม้เข้าไว้ และบอกว่า “แผ่นดินบิใจจ่มว่าหนัก” ซึ่งหมายความว่า ปลูกต้นไม้มากมายเท่าไร พื้นดินก็ไม่บ่น ขอให้ขยันปลูกก็แล้วกัน ซึ่งหลานๆ ก็ได้นำมาปฏิบัติเป็นประจำ

ขอดวงวิญญาณของคุณลุงไปสู่สัมปรายภพด้วยเทอญ

รักและเคารพคุณลุงทองดีมาก

พล-พร เพชรหาญ

และน้องๆ

กรรมของ . . .

โดย... ท. เสียงพิบูลย์

ลุงแก้ว

ชีวิตที่เกิดมาในโลกมนุษย์นี้ต่างก็มีเรื่องผิดแปลกแตกต่างกันทั้งจิตใจและประสบการณ์ ในช่วงชีวิตของเราคงไม่สามารถจะรวบรวมเหตุการณ์เรื่อง “กรรม” หรือ “กฎแห่งกรรม” เพียงแต่เท่าที่รู้เห็น และผ่านมาในชีวิตเกิดขึ้น ที่เรายังไม่รู้เห็นอีกมากมายในยุคนี้รวบรวมไม่หมด มนุษย์เราที่ต้องใช้หนี้กรรม ตามแบบดั่งชั่วที่ตัวได้สร้างกรรมทำไว้ ไม่ว่าจะดีหรือชั่ว บุญหรือบาป ได้กับตัวผู้นั้น จะต้องชดใช้หนี้กรรม ไม่มีใครหนีพ้นกรรมที่ตนได้ทำไว้ไปได้ ข้าพเจ้าเลือกเขียนแต่เรื่องสั้นๆ เป็นตัวอย่างที่เกิดขึ้นแล้วในชีวิตคน ดังเรื่องกรรมที่ประหลาด มหัศจรรย์ ดังข้อความบันทึกของผู้ต้องขังในเรือนจำ จังหวัดราชบุรี แต่ก็ได้สำนึกเรื่อง บุญบาป ความผิดที่ได้เข้าไปใช้หนี้กรรมในเรือนจำ ได้กลับตัวกลับใจตั้งหน้าใช้เวลาว่างฝึกฝนตัวเอง เพื่อศึกษาหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ได้เปลี่ยนจิตใจไปในทางที่ดี มีศีลธรรม ทำให้มองย้อนหลังพิจารณาเหตุการณ์ในอดีตที่ผ่านมา ตลอดจนเข้าไปรับโทษในเรือนจำ ล้วนแล้วแต่ปฏิบัติหลงตนไปในทางผิด แต่ทุกอย่างก็ผ่านไปเป็นอดีตทำอะไรไม่ได้ เมื่อรู้ว่าผิดแล้วเริ่มต้นชีวิตใหม่ ตั้งใจจะใช้เวลาปัจจุบันประกอบกรรมทำความดี พอกจิตใจสะอาดบริสุทธิ์ เมื่อพ้นโทษออกมาแล้ว ก็จะเข้าหาทางธรรม และได้พยายามติดต่อกับข้าพเจ้าเสมอ ได้บันทึกชีวิตของผู้ที่จะต้องใช้นี้กรรมอย่างแปลกประหลาดส่งจากเรือนจำ เมื่อข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้ว จึงอยากจะเขียนขึ้นและให้ชื่อว่า “กรรมของลุงแก้ว” คิดว่าหากท่านผู้ได้อ่านได้ฟัง แล้วได้คิดคงเกิดประโยชน์ในทางจิตใจไม่มากนักน้อย

ลุงแก้ว เป็นคนเกิดที่อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ลุงแก้วชอบอยู่วัดปฏิบัติธรรม ครองตัวเป็นโสดจนวัยชรา ในชีวิตประวัติของลุงแก้วเท่าที่รู้ไม่เคยเกี่ยวข้องกับชู้สาวกับสตรีใดเลย ลุงแก้วเคยบวชเป็นพระสงฆ์จำพรรษา อยู่ได้

๓ พรรษา ก็สึกออกมาอยู่กับพระ ช่วยงานในวัด ไม่ว่าจะวัดไหนมีงาน ลุงแก้วก็จะเอาแรงเข้าช่วยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย และความยากลำบาก

เมื่อชีวิตเข้าอยู่ในวัยชรา ลังขารย่อมจะเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติ การเจ็บป่วยเล็กๆ น้อยๆ เกิดขึ้นบ่อยๆ แม้แต่เวลานอนหลับ ลุงแก้วก็ไม่มีความสะดวก มีแต่ความทุกข์ เพราะเวลาจะหลับ ก็มักฝันเห็นแต่อย่าง คลานเข้ามาตรงหน้าแล้ว แสดงความโกรธแค้นมาก ร้องด่าว่า “มึงไอ้คนใจร้าย มึงทารุณกับกูอย่างแสนสาหัส แล้วยังฆ่ากู” ลุงแก้วตกใจหวาดกลัวต้องผวาตื่นแต่กลางดึก เหงื่อไทรมกายใจสั่นมือเย็นตื้นเย็น ว่าตนได้สร้างกรรมทำบาปไว้ซึ่งไม่มีใครรู้ใครเห็น แต่ตนเองนั้นรู้ไม่ยอมเล่าให้ใครฟัง แต่เมื่อเกิดเจ็บป่วยขึ้น และหาความสุขความสบายใจไม่ได้ เจ้าแต่ตัวนั้น มักจะปรากฏตัวขึ้นมาในเวลาหลับ มาด่าว่าแสดงความโกรธแค้น มาทวงชีวิต ลุงแก้วไม่สบายใจ มีแต่ความทุกข์ กินไม่ได้นอนไม่หลับ มีแต่ความหวาดกลัว เพราะรู้ว่าบาปกรรมกำลังจะติดตามมาสนอง คิดว่าควรจะไปบรรยายบาป สารภาพให้ท่านสมภารผู้ทรงศีลฟัง จะได้เบาบางบาปลงบ้าง จึงอุทิศทรัพย์งำกำลังจับไข้ไปหาท่านสมภาร เล่าเหตุการณ์ให้ท่านสมภารฟังจนหมด และบอกท่านสมภารว่า ป่วยครั้งนี้ จะอยู่ต่อไปไม่นาน ชีวิตเห็นจะไม่รอดคราวนี้ เพราะหลับตาที่ไรก็เห็นแต่ตัวนั้น ใช้เท้า ตะเกียกตะกาย คลานเข้ามาทวงชีวิต แล้วน้ำตาไหลพราก ลุงแก้วเห็นแล้วก็หวาดกลัว แล้วก็นึกสงสารเต่า และรู้แน่ว่า เต่าตัวนั้นจะต้องพยายามตามมาเอาชีวิตแน่นอน จึงได้เล่าเหตุการณ์ที่ลุงแก้วปิดบังเป็นความลับมานาน เมื่อครั้งยังหนุ่มๆ ไม่ให้ใครรู้มาก่อน ผู้คนชาวบ้านชาววัด ก็มองเห็นแต่ลุงแก้วเป็นคนดีไม่เคยทำบาปทำกรรม แต่คนส่วนมากเห็นแต่ภายนอก ตามที่ลุงแก้วเล่าให้ท่านสมภารฟังว่า

ก่อนลุงแก้วจะบวชเป็นพระในพุทธศาสนา วันหนึ่งวัดที่ท่านอยู่กับพระจะมีงานประจำปี สมัยก่อนยังไม่มีเครื่องเหมือนทุกวันนี้ การคมนาคมไม่สะดวก การเดินทางจากต่างหมู่บ้านต่างอำเภอ ต้องบุกป่าฝ่าดง เดินทางมาด้วยความยากลำบาก แต่สมัยก่อน ความศรัทธาของชาวบ้านที่จะมาทำบุญมีมาก อุทิศให้เดินทางมาแต่ไกล ทางวัดก็ต้องจัดโรงทาน เลี้ยงอาหารทั่วไป และจัดสร้างศาลาที่พักชั่วคราว แต่ชาวบ้านมาในงานวัดไม่ได้มาด้วยมือเปล่า นอกจากจะติด

เทียนแล้ว บางคนจะต้องมีของกินมาร่วมบุญที่วัดด้วย ชาวบ้านต่างก็มีข้าวสารเจ้า ข้าวเหนียว ผลไม้ กัวยอ อ้อย น้ำตาล เท่าที่หาบใส่กระบุงตระกร้า มาร่วมทำบุญ สมัยนั้นวัดเป็นจุดรวมของชาวบ้าน ที่ได้มีโอกาสได้พบปะกัน ฉะนั้นคนสมัยก่อน แม้จะอยู่ห่างไกลกันคนละตำบล ก็ยังรู้จักกันดีเพราะวัดเป็นศูนย์จุดรวมของ ประชาชนชาวบ้านทั่วไปที่พบปะสนทนากันก็ด้วยทำบุญร่วมฟังธรรมที่วัดซึ่งสมัยนั้น วัดเป็นประโยชน์แก่ชาวบ้านทั่วไป

สมัยก่อนการเล่นที่ขึ้นหน้าขึ้นตาก็คือ หนึ่งตะลุง เป็นศิลปะสัญลักษณ์ของ ชาวภาคใต้ บางครั้งก็มีการประชันกันสนุกสนาน

ลุงแก้วเล่าให้ท่านสมภารฟังว่า ครั้งนั้นก่อนจะถึงวันงาน ลุงแก้วและชาวบ้าน และสามเณรที่วัดได้พากันเข้าป่า แยกย้ายกัน ตัดไม้มาสร้างโรงพิธีและโรงทาน เลี้ยงอาหาร ศาลาที่พักหลับนอน วันนั้นลุงแก้วแก่ได้ปลิกตัวเข้าไปในป่าลึก เข้าไป เพียงคนเดียว เมื่อเดินไปพบเต่าย่างเข้าตัวหนึ่ง ก็เลสก็เกิดขึ้น คิดอยากจะจับเอา เต่าย่างตัวนั้นไปเผากิน แต่จะเผากินเวลานั้นไม่ได้ เพราะมีทั้งศิษย์วัดและสามเณร และชาวบ้านที่ออกมาช่วยกันตัดไม้ เกิดมาเห็นเข้าก็จะเสียคน เพราะทุกคนเข้าใจ ว่าลุงแก้วเป็นคนใจบุญ ใจกุศล จึงจับเอาเต่าย่างตัวนั้น ไปหาที่ซ่อนไว้ก่อน เมื่อ เสร็จงานวัดแล้ว ค่อยกลับมาเอาออกเผากิน คิดแล้ว ลุงแก้วได้นำเต่าตัวนั้นไป เสียบไว้ที่ง่ามไม้ต้นล้าน เสียบไว้กลางง่ามไม้หนึบไว้แน่น ปล่อยให้ตื่นเต่าทั้งสี่ ตะกายลม หหมดทางที่จะเป็นอิสระได้ เมื่อเห็นว่าเสียบเต่าไว้กับง่ามไม้แน่นจนไม่ สามารถหลุดออกมาได้ แล้วก็กลับไปช่วยทำงานตัดไม้ต่อไป

เมื่อเหตุการณ์งานสนุกสนานทางวัดผ่านไปแล้ว ลุงแก้วก็ลืมนเต่าที่เสียบไว้ กับง่ามไม้ อยู่มาจนบวชเป็นพระ และอยู่ได้ ๓ พรรษา ก็สึกออกมา จึงนึกถึงเต่า ตัวนั้นขึ้นมาได้ จึงรีบเข้าไปในป่าหาต้นไม้ที่ได้เอาเต่าไปเสียบไว้ ค้นหานานพอควร ก็ไม่พบ แต่รู้สึกประหลาดมาก เต่ามีความอดทน สามปีกว่าไม่มีอาหารกิน นอกจากพวกเปลือกไม้ ก็ยังไม่ตาย ลุงแก้วไปเห็นต้นล้านเต็บโต หุ้มตัวเต่าไว้เห็น แต่หัวเต่า ลุงแก้วรีบจัดการเอาขวานฟันกิ่งง่ามของต้นล้าน แกะเอาตัวเต่าออกมา แทนที่ลุงแก้วแก่จะมีความเมตตา สงสารที่ทรมาณเต่า อยู่บนง่ามไม้ไว้ตั้ง ๓ ปี ควรปล่อยไปให้มันเป็นอิสระ เท่านั้นก็เป็นการสร้างกรรม ทำบาปไว้มากพอแล้ว แต่

กลับไปเห็นว่า อายุมันคงยืนยาวมาก ชีวในท้องมันคงไม่มี ถ้าเราได้กินเนื้อมัน แล้วเราก็คงมีอายุยืนเหมือนเต่าบ้าง นึกดีใจว่า เราได้กินเต่าตัวนี้ คงมีอายุยืนแน่ คิดแล้วก็หาเศษไม้แห้งมากองสุ่ม หาน้ำมันยางมาเป็นเชื้อไฟไม่เข้าไฟก็ลุกโชน ในที่สุดลุงแก้วได้เผาเต่าตัวนั้นจนสุกโดยขาดความเมตตาปราณี ลุงแก้วสร้างบาปขึ้นมาแล้วโดยไม่รู้ตัว

อยู่ต่อมาจนลุงแก้วอยู่ในวัยชรา เกิดสังขารผิดปกติ เมื่อจะนอนที่ไร เมื่อหลับตาก็มองเห็นเต่าตัวนั้นมาตะเกียกตะกาย น้ำตาไหล คลานเข้ามาร้องด่า และทวงชีวิต ลุงแก้วก็นึกรู้ว่า ที่ถึงเวลาแล้วที่เต่าจะมาทวงชีวิต พวกญาติๆ และหลานๆ ก็ได้ปลอบใจว่า ลุงแก้วไม่สร้างบาปอะไร ทำไมจะต้องถูกทรมานเช่นนี้

ลุงแก้วนึกถึงกรรมที่แกสร้างไว้กับเต่าตัวนั้น นอกจากตัวแกเองก็ไม่มีใครรู้ ใครเห็นอีก แต่คราวนี้จะนั่ง นอน ยืน เดิน ก็ไม่มีความสุข มีแต่ความทรมาน มีแต่ความหวาดกลัวอยู่ตลอดเวลา จะทำอะไรดี นึกถึงว่า ควรจะไปบรรยายเรื่องนี้ ให้ผู้ทรงศีล หาทางที่จะช่วย ความหวาดกลัวให้เบาบางลงบ้าง ฉะนั้น ลุงแก้วจึงไปบรรยายความจริงที่เคยสร้างบาปมาให้ท่านสมภารฟัง

ท่านสมภารได้ทราบเรื่องราวของลุงแก้วแต่หนหลังก็สงสาร จึงบอกให้ลุงแก้วสร้างกุศลแล้วแผ่เมตตาไปให้เต่าตัวนั้น เพื่อขอโหสิกรรมให้ อย่าได้มาก่อกวนอีกเลย พวกญาติพี่น้องและหลานๆ ก็ช่วยกันให้ลุงแก้วได้สร้างกุศล เพื่อแผ่ส่วนบุญไปให้เต่า แรกๆ การหลับตาเห็นเต่าก็ห่างไปกว่าก่อนบ้าง แต่ก็ยังมีแสดงให้เห็น

ลุงแก้วก็นึกว่า การจะให้เต่าโหสิให้ คงจะไม่มีหวัง เพราะกรรมที่สร้างไว้นั้นมันหนักหนามาก ต่อจากนั้นมาอาการของลุงแก้วก็ลุกไม่ขึ้น รู้สึกเป็นการทรมานอย่างแสนสาหัส ต้องนอนคว่ำตัวลง ได้แต่เงยคอยกหัวชูขึ้นส่ายหัวไปมา อ้าปาก พุคก็ไม่มีเสียงออกจากปาก ส่ายหันหัวไปมาเหมือนเต่า ส่วนมือนั้นงอศอกติดกับตัว ยืนแขนแบมือ กางนิ้วอหงิก ใช้ตะกายเหมือนเต่าทั้ง ๒ ข้าง ส่วนหลังค่อยๆ โกงอุมใหญ่ขึ้นมาทุกวัน กลายเป็นหลังเต่า เห็นได้ชัด ไม่สามารถจะพลิกตัว นอนหงายได้ อาหารไม่ยอมกินอะไรเลย ได้แต่อ้าปาก ส่ายหัวไปมา น้ำตาไหล ข้าวน้ำไม่ได้กิน แต่ก็อยู่ได้แรมปี

ท่านสมภารมาเยี่ยม ท่านเห็นแล้วบอกว่า นี่ลุงแก้วกำลังใช้หนี้เวร
หนี้กรรมที่ได้ทำไว้กับเต่า หลังโก่งงอเป็นหลังเต่า ตีนมือตะเกียกตะกายเป็นกิริยา
ของเต่า กรรมที่สร้างขึ้นในชาตินี้ ก็ต้องใช้เวรในชาตินี้ทันตาเห็น ลุงแก้วมีชีวิตอยู่
ได้แรมปี ไม่ได้กินข้าว กินน้ำ ที่สุดก่อนสิ้นใจ อាកารเหมือนเต่าถูกเผา อ้าปากกว้าง
ออกแรงทั้งมือทั้งขาตะเกียกตะกาย เทำก็ถีบตัวก็ลั่น เหมือนทำท่าจะหนีไฟ ด้วย
ความหวาดกลัว น้ำตาไหลไม่หยุด ที่สุดก็สิ้นใจลง ด้วยอาการคล้ายเต่าถูกเผา

เมื่อตายแล้ว พวกญาติพี่น้องหลานๆ ได้ต่อโลงใส่ศพ แต่ใส่ไม่ได้ เพราะ
หลังคู้โก่งขึ้นมา เป็นหลังเต่า มือเท้ากางออก แม้จะจับกดหลังก็ยังติดกลับขึ้นมา
อย่างเก่า ท่านสมภารเห็นแล้วก็ขอร้องไม่ให้ใส่โลง ให้จัดการหาไม้พินมากองแล้ว
เอาศพมาวาง และเอาพินสวมแล้วเผาเหมือนเต่าถูกเผา เมื่อศพของลุงแก้วไหม้แล้ว
กลิ่นไหม้นั้นไม่เหมือนกลิ่นศพธรรมดา มันเป็นกลิ่นเหมือนสัตว์ที่ถูกเผาสดๆ เป็น
เรื่องมหัศจรรย์ เรื่อง หนึ่งที่กรรมตามสนอง

(คัดลอกจากหนังสือเครือซิเมนต์ไทย เมื่อ ๒๐ กว่าปีมาแล้ว ขออุทิศส่วน
กุศลให้แก่เจ้าของเรื่องและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน)

รายนามผู้วางหรือจัดงานศพคุณพ่อทองดี ลิกขะมณฑล

๑. พล.อ.ดำรง-คุณหญิงทรงพรรณ ลิกขะมณฑล สมุหราชองครักษ์
๒. คณะครู-ภารโรง กลุ่มโรงเรียนก้าวหน้า สปอ.เมืองแพร่ จ.แพร่
๓. โรงเรียนวัดเมธังกราวาสฯ
๔. สมาคมส่งเสริมวัฒนธรรมหญิง จังหวัดแพร่
๕. คณะข้าราชการเรือนจำ จังหวัดแพร่
๖. สปอ.เมืองแพร่
๗. ส.ส.นพ.ทศพร เสรีรักษ์
๘. คุณมาโนช-รัตนา สมจิตต์
๙. กำนันสถิตย์-นายกฯแสงพลอย มุ่งทอง
๑๐. บริษัท ถาวรลำปาง จำกัด
๑๑. คณะครู-ภารโรง กลุ่มโรงเรียนปงกา
๑๒. คณะครู-ภารโรง กลุ่มโรงเรียนนาสัก
๑๓. คุณวราพรรณ หงษ์ตระกูล
๑๔. คณะครู-ภารโรง โรงเรียนบ้านปงกา
๑๕. คณะครู-ภารโรง โรงเรียนบ้านปงแท่น
๑๖. พ.ต.อ.บุญทรง-คุณพนิดา ลิกขะมณฑล
ห้างหุ้นส่วนจำกัด เมืองน่านการสุรา

ในนามของเจ้าภาพ ขอกราบขอบพระคุณแขกผู้มีเกียรติ
ทุกท่าน ญาติ มิตร ของคุณพ่อทองดี ลิกขะมณฑล ที่ได้กรุณา
ให้เกียรติมาร่วมในงานทำบุญฌาปนกิจศพ ครั้งนี้

ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ทั้งหลายในสากลโลก จงดลบันดาลให้ทุกท่านจงประสบแต่
ความสุข ความเจริญ ตลอดกาลนานเทอญ

โสภณ-มณฑิเยร จาเลิศ

มณฑิรา สุวรรณภาค

ทัฬหิม ศรีจันทรากุล

ภาพแห่งความทรงจำ

ทศพล ดิษฐานนท์

◀ เทียวชมสวนสัตว์
เขาดินวนาแล้วถ่ายภาพ
หน้าพระบรมรูปทรงม้า
๑ ธันวาคม ๒๕๒๓

เทียวชมสวนสัตว์ ▶
เขาดินวนาแล้วถ่าย
ภาพหน้าพระที่นั่ง
อนันตสมาคม
๑ ธันวาคม ๒๕๒๓

◀ ครั้งหนึ่งเมื่อคุณตา
เข้ารับการอบรม
ลูกเสือชาวบ้าน จ.แพร่
มกราคม ๒๕๒๕

ยีนมิ่งแดด (เต๊ะทำถ่ายรูป) กับลูกๆ หลานๆ (ขาดหลานชายไป ๑ คน)

๒๔ ตุลาคม ๒๕๓๑

เที่ยวชมอุทยานแห่งชาติเวียงโกศัย (น้ำตกแม่เก็ง) อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่

๙ ธันวาคม ๒๕๓๒

ถ่ายภาพครั้งสุดท้ายในชีวิต ลูกๆ หลานๆ รดน้ำดำหัววันสงกรานต์

๑๔ เมษายน ๒๕๕๓

ความรักของพ่อ

พ่อไม่มี
จงตั้งใจ
หาวิชา
เพื่อยึดถือ

เงินทอง
พากเพียร
ความรู้
เอาไว้

จะกองให้
เรียนหนังสือ
เป็นคู่มือ
ใช้เลี้ยงกาย

พ่อกับแม่
จะเลี้ยงเจ้า
ใช้วิชา
เจ้าสบาย

มีแต่
เรื่อยไป
ช่วยตน
แม่กับพ่อ

จะแก่เฒ่า
นั้นอย่าหมาย
ไปจนตาย
ก็ชื่นใจ

กำหนดการนำเพ็ญกุศลและฌาปนกิจศพ

นายทองดี สีกะมณฑล

อายุ ๘๙ ปี

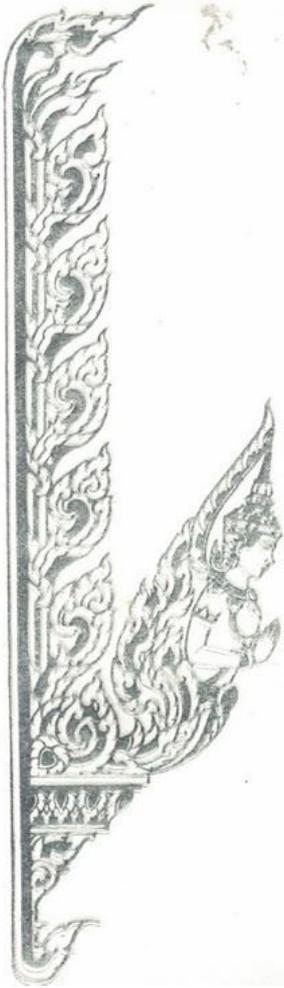
ณ ฌาปนสถานประตุมาร ตำบลโนนเวียง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่

วันเสาร์ที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

เวลา ๑๕.๐๐ น.

ตั้งศพบำเพ็ญกุศล ณ บ้านเลขที่ ๒๙/๑ ไชยบูรณ์ อำเภอเมือง

จังหวัดแพร่ (หน้าเว็อนจำจังหวัดแพร่)

กำหนดการ

วันที่ ๒๕ ~ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๓

เวลา ๒๐.๐๐ น. พระสงฆ์สวดพระอภิธรรมและเทศน์ทุกคืน

วันเสาร์ที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

เวลา ๑๐.๐๐ น. มีพระธรรมเทศนา

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพล

เวลา ๑๔.๐๐ น. เคลื่อนศพไปสู่มาบสถานประตุมาร

เวลา ๑๕.๐๐ น. ประชุมเพลิง

กราบเวียน ~ เวียนเชิญมาด้วยความเคารพ

นายโสภณ ~ นางมณฑิธร จาเลิศ บุตร

นางมณฑิรา สุวรรณภาค บุตร

นางทับทิม ศวีร์จันทร์กุล บุตร

พร้อมด้วยญาติพี่น้องทุกคน เจ้าภาพ

[กลับเมนู](#)